

دارالفنون

ادبیات فارسی و کلیات ادبیات

فلسفه، اجتماعیات، تاریخ، جغرافیا، ادبیات

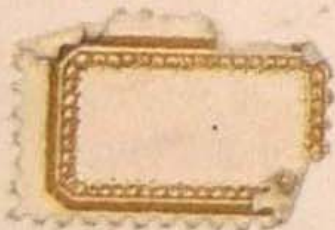
ایکی آبدہ بر نشر اولوز

مندرجات:

- شرقی توکیو (تورک) خاقانلغندہ فترت دورہ سی ..... [م. شمس الدین]
 لحد اسکندر ..... [وحید]
 تورک السنہ و تاریخہ دائرہ بعض یکی آلمان نشریاتی ..... [دوقتور کیزہ]
 ادبیات صوفیہ ..... [حسین دانش]
 تربیہ نک علم کبی تدقیقہ مدخل ..... [اسماعیل حق]

ترجمہ فسمی

- اجتماعیاتہ و علوم اجتماعیہ ده اصول [أمیل دورقہایم] ..... [نجم الدین صادق]
 تاریخہ اصول [غابریل مونو] ..... [کاظم شناسی]

استانبول — مطبعہ عامرہ

۱۳۳۲ — ۱۳۳۴

تاریخده اصول [*]

« نه‌نستیتو » اعضا سندن و « قوله ژ دو فرانس »

معلم لرندن

غابریل مونو

« تاریخ » کله سنی اک شمولی معناسنده تلقی ایدرک شویله تعریف ایده جکز : تاریخ ، فاعلیت و تصورات بشریه نک - تعاقب ، انکشاف و نسبت ارتباط [Rapport de connexité] و یا نسبت تبعیت [Rapport de dépendance] نقاط نظرندن - تجلیاتنک هیئت عمومی سیدر . بعضاً تاریخ کله سنک معناسی تحدید ایدیله رک یالکز تاریخ سیاسی ، دولترک تشکلی و یکدیگر لریله اولان مناسباتی تاریخی مراد ایدیله رک ؛ تاریخ ادبیات ، تاریخ صنعت ، تاریخ فلسفه ، تاریخ دین ، تاریخ حقوق ، تاریخ اقتصادی و حتی عادات و مدنیت تاریخی بیله تاریخ کله سنک تضمن ایتدیکی معنادن خارج طوتیلور . حالبوکه بو مختلف تاریخلر ، تاریخ سیاسی کی اصل تاریخک اقسامندن ، فاعلیت و تصورات بشریه نک بعض خصوصی نقاط نظره کوره نظر ملاحظه آلمسندن بشقه برشی دکدر . تاریخ ک اصل واصل اولوق ایستدیکی غایه سلسله ادوار ایچنده حیات بشریتی اولدیگی کی یکیدن ترکیب واحیا ایتمکدر . بو ترکیب واحیا عملیه سی دائماً قسماً و نقصانلی صورتده اجرا ایدیله بیله جکدر ؛ چونکه ، ادوار عتیقه یه عائد بر چوق تاریخی واقعه [Fait] لر هیچ بر ایز ترک ایتمکسزین غائب اولوب کیتمشلردر ؛ ازمنه جدیدیه کلنجه ، وثائق اودرجه چوقدرکه بونلرک کافه سنی یلمک واستعمال ایتک ممکن دکدر . بو وثائق کافه سنی کورمک ، یلمک ممکن اولسه دخی کرک بو وثیقه لرک و کرک عائد اولدقلری واقعه لرک نسبی قیمتلرینی تعیین ایلهمک قالیرکه . تعیین کیفیتنی مطلق بر یقین [Certitude] ایله اجرا ایتک غیر قابلدر . دیمک که معلومات تاریخیه مزک کافه سنده غیر قابل اجتناب بر حصه شک [Incertitude] وارد و ایشته

اصول تاریخ كده موضوعی هانکی تفحص [Investigation] و تفسیر [Interprétation] قاعده لرینه استناداً بوحصه شك [Part d'incertitude] تحدید ایدیله بیله جکنی و ممکن اولدیغی قدر نقصانسیز تقریری بر حقیقه [Vérité approximative] وصول نعل قابل اوله بیله جکنی اوگرممکدر . [۱]

تاریخك بر علم اولوب اولمادیغی مسئله سنی مناقشه ایچون توقف ایتیه جکز . هرا نشای تاریخی [Construction historique] ده مطلقاً موجود اولان حصه شك و انفسیت [Subjectivité] دن دولای « علم » عنوانی بعضاً تاریخه لایق کورولمه مشدر ؛ حالبوکه بوحصه انفسیت تاریخه خاص بر وصف میز [Caractère] اولمایوب موضوعلری بشر ، بشرک افعال ویا افکاری اولان وعلوم مغویه [Sciences morales] تعبیر ایدیلن علملرده ده

[۱] یازه جغمزی ممکن مرتبه مختصروچوق صحیفه اشغال ایتیه جك صورتده یازمق مجبوریتنده اولدیغمز ایچون اصول تاریخك اوصاف [Caractères] وطرق [Procédés] اساسیه سنی و اصول تاریخدن تفرع ایدن مسائلی ذکر ایله اکتفا ایتك ضرورتی واردر . تفحص [Investigation] وانشای تاریخك نه کبی شرائط دائره سنده یاپلسی لازمکله جکک و بویخصوصده موجود مشکلاتك متقن [Précise] ومفصل تحلیل لایفلوراً [Ch.-V. Langlois] و سینیوبوس [Ch. Seignobos] ك « تتبعات تاریخیه مدخل » Introduction aux études historiques (هاشه ت کتابخانه سی ، ۱۸۹۸) نام مشترك اثر لریده موجوددر . [لسانمزه نقل ایتش اولدیغم بواثر مطبعه عامره ده طبع ایدلمکده در . کاظم شناسی] - اصول تاریخك اقسام عمومیه سیله بوندن متفرع مسائلك اك تام بر اجمالی ده موسیو یرنست برنهایم [Ernst Bernheim] ك « اصول وفلسفه تاریخ رهبری » Lehrbuch der historischen Methode und der Geschichtsphilosophie (لایچیغ ، دونکدر و هومبولت کتابخانه سی ؛ ۳ نجی و ۴ نجی طبعلری ۱۹۰۳ ده وجوده کتیرلمشدر) نام اثری احتوا ایدر . اصول تاریخ مسائلی قوت و اتقان [Précision] ایله موضوع بحث ایتش اولان دیگر اوچ اثری ده ذکر ایده جکیز :

بوردهو [H. Bourdeau] ك L'Histoire et les historiens (۱۸۷۲) ؛ لاقومب [P. Lacombe] ك De l'histoire considérée comme science (۱۸۹۴) ؛ وخصوصیه قسنوپول [A.-D. Xénopol] ك Les principes fondamentaux de l'histoire (۱۸۹۹) نام اثر لریدر . بوصوك اثر ۱۹۰۸ ده La Théorie de l'histoire عنوانی آلتده یکیدن طبع ایدلمشدر . برهیه [Bréhier] و دودوریز دو دوزر [Desdèvises du Désert] دخی Le Travail historique (۱۹۰۷) نام کتابلرنده انتقاد و اصول تاریخی قاعده لرینك ای بر خلاصه سنی یامشدر .

موجوددر ؛ حصه شگه کلنجه ، بونکده ریاضیات محضه [Mathématiques pures] دن
 ماعدا علملرده آز چوق یوکسک بر درجهده بولندیغنی وتطبیقی ریاضیاتده و علم هیأتده
 ودها یوکسک بر درجهده علوم فیزیقیه و کیمیویهده وبوندن ده یوکسک بر درجهده علوم
 طبیعی و حیاتیه [Biologiques] ده موجود اولدیغنی سویلیه بیلیرز. واقعا دینیورکه طبیعت
 [Nature] ی موضوع اتخاذا ایلهمش اولان علملر، بلا واسطه مشاهده و تجربه سایه سنده
 استناد ایتدکلری حادثاتی متمادیا تحقیق ایدیه بیلیمک ، بوصورتلدهده معلوما تمزه کیتدکجه آرتان
 براتقان [Précision] بخش ایتیمک، عالملرک تکلیف ایلدکلری ترکیبلی دایما تکرار ایدیلن
 تدقیق و امتحانه تابع طوتمق ونهایت ترکیبلی ، معلوم اولان بالجمله حادثه لری تصنیف
 وایضاح ایدن وبوحادثه لرک تکرر وخلاف عاده حاللر [Anomalies] نی ایضاح ایلهمک
 امکانتی ویرن قانون [Loi] لر حالنه افراغ ایتیمک کبی برامتیازده مالکدرلر . بوملاحظه
 دوغریدر وطبیعی موضوع ایدینمش اولان علملرده تطبیق ایدیلن مشاهده ، تحلیل و ترکیب
 اصوللرینک اولدقلری کبی علوم معنویهده تطبیق ایدیهده چکی نتیجه سنی ده تضمن ایدر ؛
 فقط بوندن دولای تاریخده کی تفحص [Investigation] و تحلیل قاعده لرینک وتاریخی
 ترکیبلیک هر نوع خصیصه علمیه دن معرا اوله جغنی ظن ایتیمک لازمکمز . برعلمک علم
 اوله رق تشکلی ایچون عادتاً شرط اساسی اولان « قانون » لره کلنجه ، زمان ایچنده
 وتبدلات دایمه ایله تعاقب ایدن حادثه لرک جمع وتعمیمی ایله دایما بربرینک عینی اوله رق
 تکرر ایدن حادثه لرک جمع وتعمیمی خصوصنده بو « قانون » لرک عینی ماهیت وعینی درجه
 یقین [Certitude] و بدهاقت [Evidence] مالک اولامایه جقلری شبهه سزدر . فقط علمی
 قانون فکری اوزون زمانلر کنديسنه عطف ایدلمش اولان یقین مطلق استلزام ایتدیکی کبی
 علمی قانونلرده عینی جنه عائد بوتون حادثه لری ایضاح ایتدکلری مدتیجه حق [Vraies]
 عد ایدیلن برطاقم موقت فرضیه لر صورتنده تلقی ایدیه کلکدهدر . اساساً « طبیعت » ی
 موضوع اتخاذا ایتیمش اولان علملرک اکثریسنده ، علم ارض [Géologie] ده ، علم حیوانات
 [Zoologie] ده ، علم نباتات [Botanique] ده ، کرک عوارض زمینک و کرک حیوانی
 ونباتی نوع [Espèce] لرک منشأ واستحاله لرینی تتبع ایتیمک ایجاب ایلدکده برطاقم مسائل
 تاریخیه قارشیسنده بولنلما یورمی وبومسائلک حلی فاعلیت ومدنیت بشریه تاریخنک معروض
 بولندیغنی مشکلات وعدم یقینک عینی عرض ایتیمورمی ؟ کنديسنه « علم » صفقی اسیرکه نمه یں

احوال جویه علمی [Météorologie]، شمیدی به قدر، تاریخده کندن پک زیاده عدم یقین
تضمن ایتیمورمی؟

« علم » صفتی معلوما تمزك يالكز قانون حاله افراغ ایدیه بیلن قسمنه عطف ایلهمك
وقانونك صفت خاصه سی عینی حادثه لرك تكرر محققنی تخمین ایدیه بیلیمكدر ظنده بولمق
علمی معلوما تمزك ماهیتنی یاكلش تلقی ایتكم دیمكدر. علم یقین ایلهم هیچ برشی تخمین
ایتمز، زیرا دائماً « هرشیئك شرائط مماثلهم و متساویه داخلنده بولنسی » شرطنی تضمن
ایدر. حقیقت شودرکه تاریخی نقطه نظر، علمك هر نوع حادثه لری - تکررلری یرینه
تعاقبلری نقطه نظرندن ملاحظه ایدرك - تتبع ایتدیکی زمان نظر اعتباره آلدیغی ایکی نقطه
نظرندن بریسیدر. موسیو قسنوپول [Xénopol] ك پك مناسب صورتده بیان ایلدیکی
وجهله تکرر ایدن حادثه لر علمی بو حادثه لرك شرائط موجودیتنی قانونلر حاله افراغ
ایدیه بیلیر؛ تعاقب ایدن حادثه لر علمی ایسه قانونلر درمیان ایدهمز، آنجق برطاقم سلسله لر
حالنده بوللری جمع و آرارلنده علت و اثر مناسباتی تأسیس ایدر.

طبیعتك بالجمله حادثه لری بو صورتله تاریخی نقطه نظرندن تتبع ایدیه بیلیر. بوتبع
فاعلیت بشریه نك تجلیاتنه مخصص اولورسه تاریخ نامنی آلیر.

بوتلقى به کوره تاریخ، عینی جنسندن اولان معلوماتك هیئت عمومیه سنی وانسان ایچون
اك مهم و موجودیت ذاتیه [Propre être] سنه، انسانی بولندیغی حاله کترین بوتون
انکشافه عائد اولان معلوماتی جمع و تحقیق و تنظیم ایلهمسی و بوجع، تحقیق و تنظیم عملیه لرینك
علمی انتقادك و اصولك قواعد مخصوصه سنه تابع بولنسی نقطه نظرلرندن بر علمدر.
مع مافیه تاریخ عینی زمانده ده صناعتدر، زیرا تحریات تاریخیه نتایجك طرز بیان و افاده سی
هر مورخك درایتته، مزاجنه و اوصاف ذهنیه سنه کوره پک زیاده تبدل ایدر.

علم خطابت [La rhétorique] حقنده، بلاغت تعبیر ایتدیكمز صناعتك قاعده لرینی
تعین ایدن بر علمدر دیمك جائز ایسه تفحص [Investigation] و انشا [Construction] ی
تاریخی ده، تاریخ دیدیكمز صناعته موادینی ویرن بر علمدر دیمك قابلدر. خلاصه علم
تاریخ اصول و انتقاد تاریخی ایلهم بوللردن متولد عملیه لرندن عبارتدر. بو تحریاتك قارئلره
طرز بیان و افاده سی ایسه تاریخك صناعت قسمنی تشکیل ایدر. ایلریده بو صناعتك
ماهیت و حدودندن بحث ایدهمز.

فاعلیت بشریه تجلیاتنك ایجاب [Déterminisme] قانونلرینه آز و یا چوق تابع فرض

ایدملرینه کوره تاریخك آز ویاچوق علمی بروصفه مالک اولسی طبعیدر. هر بر تاریخی واقعہ نك، هر بر حادثه طبیعیہ کبی، علت وایضاحنی کندیسندن اولکی واقعہ لرده بوله بیله جکی قناعتی حاصل اولدیغی تقدیرده تنظیم و تعمیم ایشی - بشرک اراده غیر مقیده [Libre arbitre] سنك هر دقیقه تاریخك جریانی تبدیل ایدہ بیلیر بر علت مستقله [Cause autonome] صورتندہ تصور ایدلسی حالندہ ایدہ ایدیلہ میه جك اولان - بر امنیت کاملہ ایله اجرا ایدیلہ بیله جکدر. فی الحقیقه بوتون مورخلر تاریخی دائماً بلا انقطاع دوام ایدن علل [Causes] و آثار [Effets] سلسله سی صورتندہ نقل ایدہ کلمش لردر. مع مافیہ بومورخلر آراسندہ رجال معروفه [Grands hommes] یی تاریخده، بورجالک ظهورندن اول اجرای تأثیر ایدن عمومی علت [Cause] لردن مستقل و بونلره فائق بررول اوینامش تلقی ایدنلر اولدیغی کبی جریان تاریخده تعاقبی بروجهله ایضاح ایدیلہ مین تصادفلر سلسله سندن عبارت عد ایشی اولان **پاسفال** [Pascal] کبی حکماده واردر. بزه قالیرسه تاریخده تصادفك درجه تأثیرینی انکار ایتہ مکله برابر **قله اوپاترا** [Cléopâtre] نك برونی بر آزدها قیصه اولسهیدی شکل عالمی تبدیل ایدہ بیلیردی کبی بر فکره اینانمادیغمز کبی **قیصر** [César] ایله **قله اوپاترا** [Cléopâtre] نك وحتی مصر قرالیچه سی حقندہ سویلدیکمز برون اوزونلغی مسئله سنك روما جمهوریتك ایمپراطورلغه تحولی کیفیتی قدر بر نقطه نظره کوره لزوملی واقعہ لر اولدیغی تسلیم ایتدیکمز حالده دخی میلاددن اولکی ایلک عصرده جریان عالم [Marche du monde] ك مظهر اولدیغی انکشافك حصولی ایچون نه **قله اوپاترا** ونه ده **قیصر** وجودلرینه مطلق صورتده لزوم اولمادیغی فکرندہ یز.

مع مافیہ حیاتك عموم حادثه لرنده، بو حادثه لری تولید ایدن عناصر اولیه یه انضمام ایدن یکی وشخصی بر عنصرک موجودیتنی اونوتماق ایجاب ایدر؛ ایشته افعال بشریه ده، معلوم وقابل تمیز علت [Cause] لره انضمام ایدن سائر هر شیئك تابع اولدیغی شرائطی احتوا ایدن و فقط اولدن استدلال و تعینی ممکن اولمایان بوفردیت مبدعه [Individuallité créatrice] یی تمیز ایتك تاریخك وظیفه لرندن بریسی اوله جقدر.

علم تاریخ، بوتون استقرائی علملر [Sciences d'induction] کبی، باشلیجه ایکی عملیه یه انقسام ایدر: **تحلیل و ترکیب**. هر بر استقرائی علمه واجب و ایلک اوله رق بر **بایسن** [Bacon] طرفندن ذکر و تعداد ایدلمش اولان اصولک عمومی قاعده لرندن بوراده بحث ایدہ جك دیکمز. آنجق تاریخی اصوله خاص اولان قواعد مخصوصه یی موضوع بحث ایدہ جکز

۱ - تحلیل

انتقاد منابع

Critique des sources

مورخك ياديني تحليل ده باشليجه ايكي عمليه دن متشكدر: انتقاد منابع ايله انتقاد واقعات. تاريخ برواقتات علمي اولديني حالد بر مشاهده علمي اولماق كي بر خصوصيت عرض ايدر؛ دها دوغريسي تاريخ يالكز منابعك تدقيق نقطه نظرندن بر مشاهده علميدر؛ واقعات و بو واقعه [Fait] لرك تفسيرى نقاط نظرندن ايسه بر مشاهده علمي دكلدر. شهبه سز بر مورخ كندى ترجمه حالى يازه بيله چكي كي شاهده اولديني واقعه لرى ده نقل ايد بيلير و بو حالد بالذات مشاهده ايتمش اولديني واقعه لرى جمع ايدر؛ فقط صاحبي طرفندن يازيلش بر ترجمه حال [Autobiographie] تاريخ دكلدر، بزه اصل واقعاتى دكل فقط بو واقعه لرك بر شاهد [témoin] اوزرنده حصوله كتيرمش اولديني تأثيرى كوسترن بر منبدر. بر عالم، بر وقعه نك ويا دورك اك حَق [Vraie] واك تام معرفت [Connaissance] نى الده ايتك ايجون لازم اولان بالجمله منبع لرى بر ارايه جمع ايد جك اولور ايسه ايشته تاريخ اووقت باشلار. بر طبعيا تيجى بر حيوانى، بر نباتى ويا بر قايابى، بلا واسطه تتبع و مشاهده سنك بو موضوعنى ديكر اون، يكرمى عالمك نظر تدقيقه عرض ايد بيلديكي حالد مورخ واقعاتى اصلا بلا واسطه بيلمز، آنجق بو واقعه لره شاهد اولمش بولنانلر ويا خود بو واقعه لردن بحث ايدلديكنى ايشتمش اولانلر اوزرنده بو واقعاتك حصوله كتيرمش اولديني تأثيرى بيلير. بو شهادتك ماهيت و قدرت [Autorité] لر ينك درجه سنى بيلمك پك زياده حائز اهميتدر. شو حالد منابع تاريخيه نك انتقادى مورخك ايلك ايشى اوله جقدر.

بو منابع پك متنوع ماهيته اوله بيلير. بوراده بونلرك يالكز مختصر، صرف عملى وادعاى فلسفیدن عارى بر تصنيفنى ياپه جغم.

منابعى آثار مضبوطه [Ouvrages]، هر رديا محكوك آثار [Actes] و آبرات [Monuments] ناملريله يكد يكرندن تفريق ايد جكم.

آ - آثار مضبوطه [Ouvrages]؛ شجره لرى، تقويم ادوار [Chronologies]،

سالنامه لر [Annales] ، مسلسل شئون تاریخیه [Chroniques] ، خاطرات ، تراجم احوال ، تواریخ کبی اصل محررات تاریخیه و یا خود مورخک ، یا لکز افکار [Idées] و عادات [Mœurs] تاریخی ایچون بیله اولسه ، استفاده ایدیه بیله جکی منظوم و یا منشور آثار ادبیه ، آثار فلسفیه ، الهیاته متعلق [Théologique] آثار ، آثار حقوقیه و آثار اقتصادیه کبی محررات غیر تاریخیه ده اوله بیلیر . طبعیدرکه بویاکنجی نوع آثاردن بعضیلری مثلاً تاریخی دستانلر و یا خود فلسفه دن ، الهیاتدن ، حقوقدن و یا علم اقتصاددن بوعلملرک تاریخی نقطه نظرندن بحث ایدن محررات آثار مضبوطه نک برنجی نوعه ادخال ایدیه بیلیر .

ب — آثار تاریخیه و یا ادبیه ماهیتنی حائز اولمایان و فقط حیات اجتماعیه و یا خصوصیه نک افعالی اولان و ثائقی محرر و یا محکوک آثار [Actes] نامی آلتنده جمع ایدیورم . فرمانلر [Chartes] ، براتلر [Diplômes] ، معاهده نامه لر ، معاملات مسجله [Actes notariés] ، محاسلرک ضبط جریده لری ، کتابه لر کبی بر واقعه نک خاطره سنی محافظه مقصدینی تعقیب ایدن و یا خود بالذات واقعات تاریخیه دن معدود اولان محرر و یا محکوک آثار تاریخیه [Actes historiques] پی ؛ قانونلر ، قواعد حقوقیه ، حکم [Jugement] لر ، حسابات ، دفترلر [Inventaires] ، مکتوبلر ، موعظه لر کبی ماضینک خاطراتنی استقبال ایچون محافظه ایتک نیتیه دکل فقط صرف عملی بر مقصدله وجوده کتیریلن آثار غیر تاریخیه [Actes non historiques] دن آیریورم . « بهشتون » کتابه سی ، قرال مەزا [Mésa] نک کتابه لی ستونی ، و یا خود « آنقره » کتابه سی کبی بعض آثار [Actes] ک محررات تاریخیه ماهیتنی حائز اوله بیله جکی و مکتوبلرک ، موعظه لرک آثار ادبیه دخی تلقی و اهل صلیبک مکتوبلری کبی بعض مکاتیبک ده مسلسل شئون تاریخیه [Chroniques] پارچه لری عد ایدیه بیله جکی نظر اعتباره آلق ایجاب ایدر .

ج — منابعک اوچونجی قسمنی آبرات [Monuments] یعنی تاریخ ایچون وثیقه خدمتنی کوره بیلن اشیا و مبانی تشکیل ایدر . بونلر میاننده ده ، بر واقعه تاریخیه بی یاد ایتدیرن آبدات [Monuments commémoratifs] ، طاق ظفرلر ، ستونلر ، لحدلر ، نحت [Sculpteur] ، نقش [Peindre] ، رسم [Dessiner] و یا حک [Graver] ایدلمش تصویر [Portrait] لر ، مهرلر ، مدالیه لر کبی بر تاریخی واقعه بی یاشاتمق مقصدی و یا معروف

و مشهور رجالدن برینک خاطره سنی محافظه ایتمک آرزو سیله وجوده کتیرلمش اولان
آبرات تاریخی یی ؛ هر نوع انشآت ، صناعات نفیسه محصولی اولان اشیا [Objets d'Art] ،
مفروشات ، ملبوسات ، هر نوع ادوات و اشیا ، مسکوکات و آرمه لر کی برواقعه تاریخیه نک
خاطره سنی ادامه مقصدیله دکل فقط تأمین ایتدکری فائده دن دولایی وجوده کتیرلمش اولان
آبرات غیر تاریخی دن آیرمق ممکندر . واقعا مدالیله لر بعضاً مسکوکات کی تلقی ایدیلر
واوزرلرنده کی یازی ده بر قیمت تاریخیه اکتساب ایدر . آرمه لرده مهرلره تشبیه و بوسبیدن
دولایی ماهیت تاریخیه یی حائر اشیادن عد ایدیله بیلیر .

منابعک بو مختلف نوعلرینک کرک اصلری و کرک تصنیف و تفسیرلری نقاط نظرندن
تبع خارجیسی بر خصوصی [Spéciales] علملر سلسله سی تولید ایتمشدر ؛ بوسلسله
علومه ده ، حقیقته انتقاد منابعک بر قسمندن ، قسم احضاریسندن بشقه برشی دکل ایکن ،
تاریخک علوم معاونه سی نامی ویرلمشدر .

Paléographie ، خطوط قدیمه علمی ؛ Diplomatique ، فرمان و براتلر علمی ؛
Epigraphie ، کتابه لر علمی ؛ Sphragistique ، مهرلر علمی ؛ Blason ، آرمه لر علمی ؛
Numismatique ، مسکوکات علمی ؛ Archéologie ده ماضینک حیاتی بزه بیلدیرن
هر نوع آبدات و اشیا علمیدر . بو علوم احضاریه نک بعضلری بر عالمک بوتون حیاتی اشغال
ایده جک درجه ده واسع اولدیغی کی اساساً اصل تاریخدن آیریه مازلر ؛ هیچ کیمسه
مورخ اولقسزین علم مسکوکاتده ، کتابه لر علمنده ، علم آثار عتیقه ده تمیز ایده منر .

تاریخک بوتعداد ایتدیکنز معاون علملرینه برد علم تقویم ادوار [Chronologie] ی
علاوه ایتمک ایجاب ایدر ؛ واقعا علم تقویم ادوار [Chronologie] فرمان و براتلر علمی
[Diplomatique] ندن آیریه مازایسه ده هیئت عمومیه سی و بوتون زمان و ملتلر اوزرنده کی
صور تطبیقه سی جهتلرندن نظر اعتباره آلدیغی تقدیرده ریاضیات و علم هیأت ایله اولان
مناسباتیه آیری بر علم تشکیل ایدر .

جغرافیا ایله قومیات [Ethnographie] ، برنجیسی بشرک مقر [Habitat] ی
اولق نقطه نظرندن کره ارضی و ایکنجیسی ده مختلف هیأت بشریه یی یکدیگرندن
تفریق و تمیز ایدن اوصاف طبیعه [Caractères physiques] یی تبع ایله ملری
حسیله بعضاً تاریخک علوم معاونه سی عد ایدیلرلر . شبهه سز که جغرافیا و قومیات

علوم طبیعیهدندر ، فقط جمعیات بشریه نك تتبی و تاریخك بیلنمی ایچونده قطعاً لازمدر .

تاریخ ادبیات ، تاریخ حقوق ، تاریخ صنعت ، تاریخ فلسفه ، تاریخ علوم ، تاریخ الهیات ، کبی تاریخك بعض شعبه لرینی ده تاریخه منبع خدمتی کورن وقایع و آثار سلسله لرینی تنقید ، تصنیف و تشریح ایتملری دولایسیله اصل تاریخه قارشى علوم معاونه وظیفه سنی کورور صورتنده تلقی ایتمك قابلدرد . مع مافیه تاریخك تطبیقات خصوصیه سنی علوم معاونه تاریخیه عد ایتمكله بر آز ایلری یه کیدلمش اولور .

انتقاد منابع ، تدقیق ایده جکی منابعك کافه سی حقنده شو ایکی سؤالی ایراد ایدرد : وثیقه نك صحت [Authenticité] و قدرت [Autorité] ی . صحت [Authenticité] یعنی بر وثیقه نك هانکی تاریخ [Date] و مؤثر [Auteur] ه عايدبولندیغی و كرك منشأی كرك ماهیتی خصوصنده بزى اغفال مقصدیه وجوده كتیریلوب كتیرلمدیكى مسئله سی نسبة الك قولای قابل حل اولانیدرد . یوقاریده تعداد ایتدیكمز علوم معاونه نك وظیفه سی ده ایشته مورخه و ثائقك علائم صحت [Signes d'authenticité] نی تشخیص ، تعیین و تصنیف ایتمك وسائطنی تأمیندن عبارتدر .

قدرت [Autorité] مسئله سی ده مغلط ودها زیاده داعی مشكلاتدر ؛ بومسئله نك انتقاد و تفسیر واقعاتدن مستقل اوله رق تدقیقی کوجدر . لاعلی التعین بر شهادت تاریخیه قارشیسنده بولندیغمز تقدیرده صورت عمومیه ده بوشهادتی ویرن شاهدك آلدانمی ویا بزى آلداتمق ایسته می احتماللری موجود اولوب اولمادیغنی کندی کندیمزه صورمق ایجاب ایدرد ؛ فقط بو ایکی سؤال : شاهد بزه بیلدیردیكى شیئه نصل واقف اولدی وبونی هانکی شرائط تحتنده بزه بیلدیردی ؛ ای معلومات آلمش ، ذکی وبی طرفی ایدی ؛ کبی متعددو بوسبیدن دولای کافه سنك بوراده تعدادی عديم الامكان اولان سؤاللری استلزام ایدرد . نقل ایتدیكى وقایع [Evénements] ده مدخلدار بولنش اولان بر کیسه بووقایع ایله علاقه سی اولمایاندن زیاده بوخصوصده صاحب معلوماتدر . فقط افاده سنك بی طرفانه اولمی مشكلدر ؛ بووقعه یی نقل ایدن شاهد بووقعه ده نه ذی مدخل ونه ده سیرجی صفتیه بولنماش ایسه معلوماتی هانکی منبعلردن آلمش اولدیغنی تعیین ایتمك ایچون اولکندن ده نازك اولان بوتون بر سعیه احتیاج واردرد . بعضاً ، انتقاد نقطه نظرندن ، عنغه منقوله (Tradition orale)

ایله عنعنه محرره [Tradition écrite] یکدیگرندن تفریق اولنور. بوتفریقک عملی برماهیتی یوقدر. ماضیدن قالان عنعنه منقوله ضبط و تحریر ایدلمدکجه بزه معلوم اولمادیغی کی وقعنک رأی العین شاهدی اولان بر کیمسهنک آغزندن نصل چیقمشسه اویلهجه ضبط ایدیلش اولان عنعنه منقوله ایله عصرلرجه آغزندن آغزه انتقال ایدن و آنجق خرافه [Légende] ماهیتی حائر اولان عنعنه منقوله یه وارنجه یه قدر بوبابده نامتناهی درجات واردور.

اعطا ایده جکمز حکم [Jugement] ی تولید ایدن عناصر اودرجه متنوعدرکه شهاداتک درجه قدرت [Autorité] نک تعینی ایچون یاپیلان تحریاته متقن [précise] هیچ بر قاعده تطبیق ایدیله مز. احتراض [Passion] ک تحت تأثیرنده اوله رق یازلمش اولان بر شهادت، مرتب [Calculée] بر اعتدال دمله یازیلان بر شهادتدن دهها حق [Vrai] ودها بی طرف اوله بیلیر. افاده لرینک صحتنده شبهه ایدلمه یین ناموسکار شاهدلرک سببیت و یردکلری خطالر، محترص [Passionnés] و کاذب [Menteurs] شاهدلر طرفندن وقوعه کتیریلن واکثریا عدم صحتلرینک دلیلنی ده برابرطاشیان خطالردن دهها تهلهکه لیدر. بعضاً طرفکیرلک برشیئی قصداً مسکوت عنه برامق صورتیله ده تجلی ایدر و حقیقت، سویله نن شیرل آره سنده حق اولمایان قسمله نه قدر صیق [Fréquemment] تغیر ایدیلیورسه مسکوت عنه بر اقیلان قسمله ده او قدر صیق تغیر ایدیلیور. **قیصر** [César] ک «خاطرات» [Commentaires] ی بلکه ده **تاجیتوس** [Tacite] ک «سالنامه» [Annales] سی قدر عدم امنیتله تلقی ایدلملیدر.

بعضاً دینیورکه آثار صحیحه [Actes authentiques] وقایعک معاصری و احتراض شخصیدن عاری اولدیغی کی احتوا ایتدکلری تاریخ [Date] لرده محقق اولدیغندن بونلرک شهادتی محررات تاریخیه ترجیح ایدلملیدر. آثار [Actes] ک؛ وقعه نویس [Chroniqueurs] لرک، خاطرات مؤلفلرینک یازیلرینی مراقبه و تنقید ایتک ایچون قیمتلی برواسطه تشکیل ایتدیکی و بوقعه نک معاصری اولان آثارک تأمین ایتدیکی شهادتک ده فوق العاده حائر قیمت اولدیغی شهه سزدر. فقط نیجه آثار واردرکه محترص شاهدلر طرفندن یازیلش و نیجه لری ده وقایعک حقیقتنی تغیر مقصدیله قلمه آلمشدر! بر محاربه نک، مذاکرات سیاسیة نک تاریخ رسمیمی ایله تاریخ حقیقتیسی آراسنده نه قدر فرق واردر! «کتابه سنک مزار کی یالانچی» دینلیدیکی کی «برصاری، یشیل و یا ماوی کتاب کی

یا لانی « ده دینیه بیلیر . نه قدر کتابه ، مدالیه واردرکه محتشم ، مطمئن یالاندن بشقه برشی دکلدر !

بو برقاق نوع منابعدن برینک دیکرینه قبل [A priori] فوقنی تأمین ایده بیلجک مطلق برقاعده یوقدر . بر منبعی دیگر بر چوق منبعله قارشیلشدیرمه دن و محتویاتی لایقیه تدقیق ایتمه دن یعنی انتقاد واقعی انتقاد منابع ایله مزج ایتمه دن بو منبعک بر آ ز محتمله درجه قدرت [Autorité] نی تعیین ایله مک ممکن اوله ماز .

محا که ایده جکمز منبعلرک کافه سی وقایعک رأی العین شاهی و هیچ اولما زسه معاصری اولان کیمسه لر طرفندن وجوده کتیرلمش اولسه بونلرک درجه قدرتی زحمتسزجه تعیین ایده بیلیردک ؛ فقط مراجعت ایتدیکمز وثیقه لرک بر چوغی بزه ویردکری معلوماتی علی الا کثر منشأ و ماهیتی بیلمدیکمز منابع متقدمه دن المشدرد . موجود منبعلر طرفندن استعمال ایدلمش اولوب بو کون المزدده موجود اولمایان منابعک تنقیدی ، انتقاد تاریخک الک کوچ قسملرندن بریسیدر .

انتقاد واقعات

Critique des faits

استعمال ایدیله جک منابعک صورت عمومیه ده درجه صحت [Authenticité] و قدرت [Autorité] ی تعیین ایدلدکن صوکره یاپیله جق اک نازک بر انتقاد ایشی دها قالیور : صورت خصوصیه ده هر بر واقعه یه قارشی کویستره بیلجکمز اعتمادک درجه سنی و بو واقعه نک واقعات تاریخیه آراسنده کی موقع و تاریخ [Date] نی تعیین ایله مک . هر واقعه آیریجه و صورت مخصوصه ده تدقیق ایدلمیدر ؛ زیرا اک ذکی واک ناموسلی بر شاهدک وجوده کتیردیکی بر وثیقه باطل [Faux] واقعه لر احتوا ایده بیلجکی کبی بالعکس حد ذاتنده پک شایان اعتماد عد ایدلمه ین منابع ایچنده ده صحیح و مهم واقعه لر مندرج اوله بیلیر .

برمتنک درجه قیمتی تعینه باشلامه دن اقدام بومتنک صحیح بر معناسنی الده ایتنک ایجاب ایدر . بو خصوص ایچون ده دقتله یاپیله جق بر تحلیل لازمدرد ؛ زیرا کله لر دائماً ثابت و مقرر بر معنایه مالک دکلدر . بشنچی ویا آلتنجی عصرده باربار عالمی بزه بیلدیرن محررات بر طاقم

لاتینجه کله لردر ؛ فقط روما الهلرینک اسملری جرمن الهلرینه تماماً نصل قابل تطبیق دکلسه بولاتینجه کله لرده افاده ایتدکلری سیاسی و یا اجتماعی واقعاته تمامیه تطابق ایتمزله . عینی لاتینجه اصطلاحک ایکی مختلف مؤسسه حقنده استعمال ایدلمسی و یا خود عینی مؤسسه نک مختلف ایکی اصطلاح ایله افاده ایدلمسی وارددر .

متنک تحلیلی تمام اولدقدن و معناسی ممکن اولدیغی قدر وضوح و اتقان ایله تعیین ایدلدکن صوکره احتوا ایتدیکی معلوماتک درجه قیمتی آ کلامق قالیر ؛ بر متنک ویردیکی معلوماتک قیمتی ایسه ، منبعک حاکمیت عمومی سی مسئله سندن ماعدا ، نقل ایتدیکی واقعاتک بر قسمنه بلا واسطه ، بالذات واقف اولمش ؛ بر قسمنی دیگر محرر منابعدن و بر قسمنی ده شهادت شفاهیه دن آلمش اولان مؤثر [Auteur] ینک بو واقعاته وقوف پیدا ایتدیکی شرائطه نظراً تبدل ایدر . برنجی شقده شهادتک قیمتی ابطال و یا تقویه ایدن شرائط انفسیه [Conditions subjectives] یه واقف اولمق ایجاب ایدر ؛ دیگر شقده ایسه انتقادواقعات کسب مشکلات ایدر ، زیرا مراجعت ایتدیگمز مؤلفک هانکی منبعلردن استفاده ایتمش اولدیغنی اکثریا بیلمدیگمز کبی خرافه دن عبارت بر عنعنیه یی ، محرر اوله رق بزه انتقال ایدن اصل تاریخی معلوماتدن آنجق بو واقعه نک بزه بیلدیریلرکن اکتساب ایتمش بولندیغنی شکل اعتباریله تفریق ایده بیلدیگمزده واقعدر ؛ بوندن بشقه ابتدائی منبع ایله بزم استعمال ایتدیگمز منبع آراسنده اکثریا ایکی و یا ده ها زیاده متوسط منبع وارددر . بر واقعه نک حقیقتنی آ کلامق و ماهیتنی تعیین ایتمک ایچون الک امین واسطه بو واقعه یی نقل ایدن متعدد منابعک مقایسه سیدر ، بو مقایسه ده ده مختلف خطا احتماللری موجوددر ، زیرا ، اکثریا ، عینی واقعه نک بر چوق منبعلرده عینی صورته نقل ایدلمش اولمسیله بو واقعه نک صحتی تحقق ایتمش ظن ایدلدیکی حالده حقیقتده بو حال متعدد مؤلفلر طرفندن آز چوق صادقانه استنساخ ایدلمش شهادت واحده دن بشقه برشی دکلدر . بوندن ماعدا شهادتک مقایسه سی ، بالخاصه ادوار عتیقه ایچون ، اکثریا ممکن دکلدر ؛ زیرا تاریخک بر چوق واقعه لری بزه آنجق شهادت واحده ایله معلومدر . هیچ بر یرده حتی عدلیه ده بیله تماماً تطبیق ایدلمه یی « ناهم و اهر نصاب شهادتی دولر برماز [Testis unus, testis nullus] » دستوری تاریخده تطبیق ایدلمش اولسه اوزون دورلر و بویوک اهمیت حائز بر چوق واقعه لر حقنده سکوته و ترده محکوم اولور ایدک . شبهه سز ، یالکمز بر منبع ایله معلوم اولان بر واقعه یی شیمدی یه قدر تکذیب ایدلمه دیکی ایچون محقق عدا ایتمکه سوق ایدن صافدلانه وهم

[Illusion] دن کندیمزی صاقینمق ایجاب ایدر . فقط متعدد اسباب بزه مستقل هیچ بر منبع واسطه سیله مراقبه سی ممکن اولمایان منبعی تاریخی معرفته وصول ایچون استعمال ایتک صلاحیتی بخش ایدر . اولاهر وثیقه تاریخیه نک حد ذاتنده برواقعه تاریخیه اولدیغنی وحقی وثیقه لرك بلا واسطه ودائی مشاهدیه مستعد یکانه تاریخی واقعه لر اولدیغنی ودائماً تاریخی واقعه لر حقنده بزه یقین [certitude] ایله معلومات ویرمه لر بیله مؤثر [Auteur] لرینک وعلی الا کثر معاصر لرینک ده بو واقعه لر حقنده کی معلومات وقناعتلرینی بیلدیردکلرینی اونو تمامق ایجاب ایدر . بوندن ماعدا ، شهاداته کوستره جکمز درجه اعتماد حقنده کی معلوماتمزدن بشقه ، واقعه لر آره سنده کی آهنگ واتحادی - کرك بزه نقل ایدلمش اولان واقعات مترافقه [Faits simultanés] وکرك یکدیگرینی ایضاح ایدن متسلسل واقعات متعاقبه [Faits successifs] آره سنده موجود اولان آهنگ واتحاد - امنیت واعتماد ایچون سبب عد ایده بیلیرز . تکامل تاریخیده بر نتیجه [conséquence] و بر منطق [Logique] واردر که حقلرنده سائر عناصر انتقاد موجود اولمایان وقایعک تعیین قیمتی ایچون بزه بر درجه یه قدر رهبرک ایده بیلیرلر .

ذاتاً تاریخ، نه منحصرأ [Uniquement] ونه ده اساساً [Essentiellement]، ماضینک سالنامه جی [Annalistes] ومورخلرینک نقل ایتمش اولدقلری آزچوق فاجعه لی [Dramatique] وقوعادن تشکل ایتمش دکلدر ؛ تاریخی تشکیل ایدن عناصر میاننه مؤسسات ، عادات وقوانین ، طرز معیشت ، طرز تصور وتحسس کبی متعدد دورلرک مدنیتی تشکیل ایدن عناصری ده علاوه ایتک ایجاب ایدر ؛ شهادتی ، شهادت واحد حالنده بیله اولسه ، مناقشه دن مستغنی اولان مثبت متون حقوقیه [Textes juridiques]، آبدو کتابه لر، هر نوع ادبی متلر، ماضیدن انتقال ایتمش اولان بیکلرله اشیا بزی بو عناصر حقنده بلا واسطه معلوماتدار ایدر . شبهه سز انتقادک بوراده ده ایفا ایده جک وظیفه سی واردر . متلرک ایجه آکلاشیله بیلرسی ایچون یقیندن تحلیل ایدلمش اولرسی لازم اولدیغنی کبی بومتلرک حقیقه توافق ایدوب ایتدیکنی ، قانونلرک تطبیق ایدلمش اولوب اولمادیغنی ، مؤسساتک نه صورتله فعالیتده بولندقلرینی ، کتابه لرک اخبار ایتدیکی واقعه لرک وسعت واهمیتک نه دن عبارت اولدیغنی ، ادبی متلرده افاده ایدلمش اولان حسیات وافکارک بوتون بردوره ویاخود یالکیز برفرده عائد اولوب اولمادیغنی بیلیمکده ایجاب ایدر . مع مافیه المزده برچوق وثائق واردر که درجه قیمتلری کافی درجه ده یقین [Certitude] ایله تعیین

ایدیله بیلدیکی کبی متعدد عالمر طرفندن تدقیق ایدلمش، آرالرنده مقایسه لر یاپلمش ویکی کشفلر واسطه سیله دائماً مراقبه آلتیده بولندیرلمش اولمق حسیله تاریخ ایچون کیتدکجه کسب قوت ایدن متین براساس تشکیل ایدرلر.

خصوصی واقعه لر حقنده تطبیق ایدیلن انتقاد و تفسیر [Interprétation] عملیه سنده برانفسی [Subjectif] عنصرکده یری اولدیغنی اونوتماق لازمدر. ایسته سهک ده، ایسته مه سهک ده، ماضینک تاریخی واقعه لرینی آنجق حالک تاریخی واقعه لری حقنده کی معلوما تمزک تأثیراتنه کوره آکلایه بیلیرز. کرک ماضی ایله حالی یکدیگرینه یاقلاشدیران مشابهلرک و کرک ایکسی آراسنده کی فرق و مباینک تأثیرندن طولانی ماضینک ذهنمزدده ترسیم ایتدی کمز خیالی حال ایله موجود اولان نسبت دائره سنده وجوده کلیر. غیر قابل اجتناب اولان بوانفسی عنصر سطحی برمدققک خطا ایتسی ایچون تهلکه لی بر سبب اوله بیلیر، زیرا بوعنصر مدققک نظرنده ماضی نی، حال ایله جبری مشابعت ونسبتلر بولمق زعمیه تحریف و یاخود - کچمش زمانلره خیالی بر بداعت [Originalité] و غرابت عطف ایتک صورتیه - غیر قابل ادراک بر حاله افراغ ایدر؛ حالبوکه عینی انفسی عنصر پک دقتی وانتقادی فراست [Finesse critique] مالک اولان بر مورخ ایچون قیمتدار بر ره بردر. واقعات ماضیه ایله مختلف دور و مملکتلره عائد اولوب اک ای بیلدی کمز و بلا واسطه مشاهده و تدقیق ایتش اولدیغمز واقعات مماثله آراسنده یاپیله جق دقتی بر مقایسه سایه سنده درکه ماضی یه عائد اولان بو واقعه لرک درجه اهمیتنی و بونلری کرک جمعیت حیاتنک عالمشمول [Universelles] شرائطنه و کرک بو ویا شو مدنیتک شرائط عمومیه سنه ربط ایدن عمومیت [Généralité] عناصری ایله بر دورک ویا بر مملکتک خطوط خصوصیه و ممیزه سنی تشکیل ایدن عناصری تعیین ایده بیلیرز. بعضاً دینیلدی که تاریخ کندی زمانمزی آکلامق خصوصنده بزه معاونت ایدر؛ زمانم، تاریخی آکلامق خصوصنده بزه معاونت ایدر دیمک بلکه بوندن ده دها دوغریدر. دها دوغریسی تاریخ ایله زمانمزک اصولی [Méthodique] مقایسه سی سایه سنده درکه کرک ماضی نی کرک حالی آکلایه بیلیرز.

تاریخی ترکیب ایله مشغول اولاجغمز وقت مقایسه یه مستند اولان بو اصولدن بحث ایده جکز؛ زیرا تفحص تاریخی [Investigation historique] نک کافه درجائنده بو اصولک وظیفه سی واردر و بومناسبتله ده بوکا دائر درمیان ایدلمش اولان تنقیداتی و بواصولده موجود اولان تهلکه لری سویله یه جکز؛ مع مافیه انتقادک ابتدائی عملیه لرندن بحث ایدرکن

بواصولك صورت تطبیقی و بوندن قورتولمانك چاره سز اولدیغنی سویله مك ایجاب ایدیور ایدی . اساساً اصولك ده باشلیجه وظیفه سی روحزك سوق طبعی محصولی اولان و بذاته وجوده كلن تمایلاتی متقن قاعده لره و احتیاطی ، شعورلی [conscient] تشبیهلره ارجاع ایتمکدر . حقیقتده اصولك کافه قواعدی عقل سلیم قاعده لرندن بشقه برشی دکلدر ؛ و باقیلیرسه صاغلام بر فکرک بوقاعده لری ، س د و بیانه لزوم کورمکسزین ، کندیلکندن ، طبعی اوله رق تطبیق ایتسی ایجاب ایدر . مع مافیه تجربه کوستریورکه پک بویوک و پک صاغلا فکرلر بوقاعده لری نظر اعتباره آلامشلردر و علم تاریخك مظهر اولدیغنی ترقیاتك حصولی خصوصنده بوقاعده لرك درجه اهمیت ایله بونلرك اهالی تقدیرنده تولد ایده جك تهلکه نك کیتدکجه صراحت کسب ایدن شعور [Conscience] ینك پک زیاده یاردمی سبق ایتشدر .

تاریخی انتقاده منعلو آثار

مورخلر صنعتلرینك کوجلکنی ایجه تقدیر ایدنجه اصولك استلزام ایلهدیکی بر طاقم وظائف قارشیدسند بولندیلر ؛ تقسیم اعمال و خصوصیه تاریخی یازمه دن اقدم منابع انتقادی تدقیق و تاریخك متعدد قسملری حقنده بر طاقم انتقادی مساعی احضاریه اجرایی بو وظیفه لرك برنجیلری میاننده در . ۱۷ نجی عصر دن و تاریخی منبعلرك نشرینه تشبث ایدیله لیدنبری بومنابعك انتقادیله اشتغال ایدیله کلشدر ؛ فقط ۱۹ نجی عصرده امر انتقاد ، بعض مورخلری انتقاد مفرط [Hypercritique] ك تولید ایلهدیکی مبالغه لره دوشورن بویوک بر فعالیت و دقیق بر اتقان [Précision] ایله یاپیلمشدر . کنج مورخلری یتشدرن دارالفنونه ملحق دارالمساعیلرده منابعك انتقادی مألوف بر ممارسه حاله کیرمش و انتقادی یکبحث [Monographie critique] لر . تعدد ایدهرک ، اهمیتلی ادوار تاریخییه متعلق منبعلرك تاریخی یازمق امکاتی تأمین ایله مشدر . تاریخك پک اسکی دورلرینه عائد قسملرده خیلی ایلرله مش اولان بو مساعی قرون جدیده و عصر حاضر تاریخلری ایچون هنوز پک ناتمامدر . یوقاریده ده دیمشدک که علوم معاونه تاریخیه دن هر بریسی منابعك خصوصی بر قسمنك انتقادیله اشتغال ایله مکده در .

انتقاد منابعه معطوف اولان بو مساعیه انتقاد واقعات حقنده کی مساعی انضمام ایدر . بر چوق تاریخی یکبحث [Monographie] لرك مقصدی بر ذاتك ترجمه حالی ، بر وقعه

ویا تاریخک معین بر دوری حقلرنده موجود بوتون معلوماتی جمع ایدرک علم ساخه سنه داخل اولان واقعه لر ایله حقلرنده هنوز شبهه و تردد موجود اولان واقعه لر ی یکدیگرندن تفریق ایچون بومعلوماتی موشکافانه تدقیقندن عبارتدر . اون یدنجی عصرده لونه نوره نیه موره [Lenain de Tillemont] ، «ایمپراطورلر تاریخی» [۱] ، «سن لوئی نك حیاتی» [۲] و «کلیسا تاریخ ایچون خاطرات» [۳] نام اثرلریله ، تاریخ و واقعه لرک اصولی بر مجموعه سندن بشقه برشی اولمایان بوکبی آثارک نمونه سنی ویرمش اولدی . اور دو قوزنجی عصرده آلمانیا ، ده امین برانتقاد ایله ، حکایه [Narration] ویا تعمیم [Généralisation] آثارینک ، مؤسسات رهبرلرینک ، حکمدارلرک زمان سلطنتلرینه عائد سالنامه [Annales] لرک ترتیب و احضارینه اساس تشکیل ایده جک اولان واقعات مجموعه و فهرست [Répertoires] لری وجوده کتیرمکه باشلامشدر . بومثاله هر مملکت پیرو اولدی ؛ بوتون دورلر ، تاریخ و واقعه لرک متعدد قسملرینک هر بری یکدیگرینی متعاقباً انتقاد و تدقیقه تابع طو تلمقده ددر . بوکبی تحلیلی مساعی احضاریه یی ، ماضی یی مادی و معنوی حقیقت مغلقه [Réalité complexe] سنده احیا ایتک غایه سنی تعقیب ایدن ترکیب آثارندن آییرمق ایجاب ایتدیکی حالده بوکبی تحلیلی آثار مؤلفلری سعلرینی صرف واقعه لرک انتقاد و تصنیفه حصر ایده جک یرده اکثر یا اثرلرینه تعمیم [Généralisation] وانشا [Construction] ی تاریخ و علاوه سی ایچون جهد ایتمکدن کندیلرینی منع ایده میورلر .

[مابعدی وار]

منبرجمی :

اصول تاریخ و تطبیقاتی مدرس معاونی

فاطم شماسی

[۱] *Histoire des Empereurs*

[۲] *Vie de Saint Louis*

[۳] *Mémoires pour servir à l'Histoire ecclésiastique*